

המוקד להגנת הפרט

HAMOKED

Center for the Defence of the Individual

هموكيد - مركز الدفاع عن الفرد

תאריך: 15.11.12

בתשובה נא לציין: 75122, 75123

לכבוד

הגב' אילנה שרייבמן

סמנכ"ל גמלאות

המוסד לביטוח לאומי

רחוב ויצמן 13

ירושלים 91909

בדואר רשום

ג. נ.,

הנדון: הבטחת הכנסה לנשים תושבות ישראל

היוצאות לעזה לביקור בן זוגן ("משפחות חצויות")

1. אני מבקשת לפנות אלייך בנושא שבנדון בשם המוקד להגנת הפרט, ארגון זכויות אדם היושב בירושלים והמטפל, בין השאר, בזכויות של נשים מ"משפחות חצויות" משמע נשים שהן אזרחיות או תושבות ישראל, אשר נישאו לפלסטינים המתגוררים בעזה, ומבקרת את בני זוגן ברצועה, מפעם לפעם, בליווי ילדיהם המשותפים.
2. עבור משפחות אלה נקבע "נוהל משפחות חצויות" המאפשר לנשים הנשואות לתושב עזה להיכנס לעזה לבקר את בן זוגן, למרות האיסור הגורף על כניסת ישראלים לעזה. רק באופן הזה נמנע נתק מוחלט בין האישה וילדיה לבין הבעל והאב ומתאפשר מימוש, גם אם מוגבל ביותר, של הזכות החוקתית לחיי משפחה. מצ"ב לנוחותך נוהל משפחות חצויות.
3. לאחרונה, הגיעו למוקד להגנת הפרט תלונות של נשים מ"משפחות חצויות", הנסמכות לפרנסתן על קצבת הבטחת הכנסה ואשר פקידי הביטוח הלאומי באזור מגוריהן, הזהירו אותם כי אם יצאו לעזה יותר מפעם בשנה, תיפגע קצבתם להבטחת הכנסה.

4. כך למשל, הגב' א' (ת"ז _____), הינה אזרחית ישראל הנשואה לפלסטיני המתגורר בעזה, מר א' (ת"ז _____). לבני הזוג שלושה ילדים המתגוררים עם אמם בתל שבע. הגב' א' וילדיה, נסמכים לפרנסתם על קצבת הבטחת הכנסה מהביטוח הלאומי. הגב' א' מבקרת מפעם לפעם אצל בן זוגה בעזה, בליווי ילדיה, בהתאם לנוהל משפחות חצויות. לאחרונה ביקרה הגב' א' את בעלה בעזה בחודש ספטמבר 2012.

5. הגב' א' ביקשה וקיבלה בחודש אוקטובר 2012 היתר נוסף לביקור אצל בעלה בעזה. ואולם, פקיד בסניף הביטוח הלאומי שבאזור מגוריה מסר לה כי יציאה נוספת לעזה תשלול ממנה את הקצבה להבטחת הכנסה לה היא זכאית. בשל תלותה בקצבת הבטחת הכנסה לפרנסתה, ויתרה הגב' א' על הביקור אצל הבעל והאב ולא יצאה לעזה.

6. גם הגב' ס' (ת"ז _____) היא אזרחית ישראל הנשואה לפלסטיני המתגורר בעזה, מר ד' (ת"ז _____). לבני הזוג שלושה ילדים המתגוררים עם אימם בלקייה. גם הגב' ס' וילדיה, נסמכים לפרנסתם על קצבת הבטחת הכנסה מהביטוח הלאומי וגם היא וילדיה מבקרים אצל הבעל והאב מידי פעם, בהתאם לנוהל "משפחות חצויות".

7. בפעם האחרונה יצאה הגב' ס' לביקור אצל בעלה בעזה בחודש אוגוסט 2012. משבקשה לצאת שוב לביקור בעזה עם ילדיה וקיבלה לכך אישור מהצבא, נמסר לה בביטוח הלאומי שיציאה נוספת לעזה תפגע בזכויותה לקצבת הכנסה. אשר על כן, ויתרה הגב' ס' על הביקור לעזה.

8. נראה כי הבסיס למידע שנמסר לגב' א' ולגב' ס' הוא ס' 14א(ב)(1) לחוק הבטחת הכנסה על פיו לא תשולם לזכאי שיצא את ישראל גמלה בעד החודש הקלנדרי שבו יצא ובעד החודש הקלנדרי שבו חזר לישראל אם לפני שיצא את ישראל כאמור, הוא יצא את ישראל פעם נוספת באותה שנה קלנדרית. ואולם, הרציונל והמטרה העומדים מאחורי הוראת חוק זו, אינם פועלים במקרה של "משפחות חצויות". נסביר.

9. תכלית הוראת החוק היא שמבוטח הנוסע לחו"ל לעיתים תכופות לא יהנה מגמלת הבטחת הכנסה. שהרי, גמלת הבטחת הכנסה נועדה לדאוג לרמה מינימאלית של הכנסה ולא לחיי מותרות של מבוטח (עב"ל 1362/04 **שלום אוחנה נ' הביטוח הלאומי**).

10. שלילת הבטחת הכנסה מ"משפחות חצויות", אם וילדיה הנוסעים לבקר את הבעל והאב שאינו מורשה לבקרם, על מנת לממש את זכותם לחיי משפחה, מחטיאה את כוונת המחוקק ואת תכלית החקיקה ומטילה קושי רב על משפחות שמצבן קשה מלכתחילה.

11. ברור לכל כי ההנחה העומדת בבסיס הוראת החוק - כי מי שידו משגת לצאת את הארץ לחו"ל יותר מפעם בשנה איננו באמת זקוק לגמלת קיום (בל (חי) 2561/05 **דוֹיגוֹרָה אֵינָה נ' הַבִּיטוּחַ הַלְאוּמִי**) - אינה תקפה במקרה של "משפחות חצויות". כאן אין מדובר בנסיעה לצרכי מותרות ואין מדובר בנסיעה לחו"ל שעלויותיה גבוהות. היציאה מחוץ לישראל במקרה של "משפחות חצויות" הינה יציאה כפויה, נוכח מניעת כל אפשרות מהמשפחה לחיות יחד בישראל.

12. **לאור כל הנאמר לעיל, אין לראות ביציאותיהן לעזה של נשים מ"משפחות חצויות", כיציאה מישראל השוללת הבטחת הכנסה בהתאם לסעיף 14א(ב)(1), ויש להעביר הנחיות ברורות בנוגע לכך לכל סניפי הביטוח הלאומי.**

13. אבקש לקבל תגובתך בהקדם האפשרי.

בכבוד רב,

סיגי בן ארי, עו"ד

לוט:

נוהל משפחות חסויות